

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 1662
Tarih: 09/05/2026

10/3741

TURKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muğla'nın merkezi bütçeye sağladığı katkı ile kendisine ayrılan kamu yatırımları arasındaki farkın nedenleri; kamu yatırımlarının sektörel ve mekânsal dağılımında adalet ve denge ilkelerinin gözetilip gözetilmediği; iz ödenekli projeler ve bu projelerin yıllardır tamamlanamamasının idari ve mali nedenleri; içme suyu, kanalizasyon, tarım-sulama ve ulaştırma gibi temel altyapı alanlarında yaşanan yatırım yetersizliklerinin nedenleri; çok illi projeler kapsamında ayrılan kaynakların Muğla'ya fiilen ne ölçüde yansıdığı; kamu yatırım programlarının hazırlanmasında yerel ihtiyaç analizlerinin dikkate alınıp alınmadığı hususlarının tüm yönleriyle araştırılması, kamu kaynaklarının etkin, verimli ve adil kullanımının sağlanması açısından zorunludur. Bu amaçla, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Gizem Özcan

Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Muğla ili, sahip olduğu üretim kapasitesi, turizm gelirleri, tarım ve ticaret hacmi ile merkezi bütçeye yüksek düzeyde katkı sunan iller arasında yer almaktadır. 2025 yılı verilerine göre Muğla'dan 68,1 milyar TL tutarında genel bütçe geliri tahsil edilmiştir. Bunun 58.9 milyar TL'si vergi geliri, kalanı diğer kalemlerdir. Buna karşılık, 2026 Yılı Kamu Yatırım Programı incelendiğinde Muğla'ya ayrılan kamu yatırımlarının, ilin merkezi bütçeye sunduğu katkıyla orantısız ve yetersiz olduğu görülmektedir.

2026 yılı için sadece Muğla'ya özgü kamu yatırımı tutarı yaklaşık 5,71 TL düzeyinde kalmıştır. Bu durum, Muğla'nın merkezi bütçeye verdiği yaklaşık her 12 TL'ye karşılık yalnızca 1 TL'lik yatırım alabildiğini ortaya koymaktadır. Bu tablo, kamu kaynaklarının iller arasında adil ve dengeli dağıtılmadığına işaret etmektedir.

Muğla'nın nüfus hareketliliği, turizm yoğunluğu ve mevsimsel hizmet ihtiyacı dikkate alındığında kamusal hizmet kapasitesini güçlendirecek yeterli yeni yatırım öngörülmemiştir. Özellikle içme suyu, kanalizasyon ve atıksu altyapısında büyük ölçekli projelere rağmen bazı yatırımların 2026 yılı için ya hiç ödenek almaması ya da iz ödenekle sınırlandırılması, altyapı sorunlarının kronikleşmesine yol açmaktadır.

Kamu Yatırım Programı'nın Muğla ili özelinde incelenmesi, yatırım yetersizliğinin yalnızca tutarsal değil; aynı zamanda yapısal bir planlama sorunu olduğunu da ortaya koymaktadır. 2026 yılı programında Muğla'ya ilişkin çok sayıda proje, fiilen herhangi bir ilerleme sağlamayacak düzeyde iz ödenek ayrılarak programa alınmıştır. Bu projeler, kağıt üzerinde "yatırım" olarak görünmekle birlikte, ayrılan ödeneklerin sembolik düzeyde tutulması nedeniyle uygulamada askıya alınmış durumdadır.

2026 yılı itibarıyla Muğla'da iz ödenek ayrılan projeler arasında;

- Sandras İçmesuyu Tesisleri,
- Muğla Seydikemer Girdev Göleti ve Sulaması,
- Muğla Milas Söğütçük Göleti ve Sulaması,
- Milas-Bodrum Ayrımı – Güllük Yolu,
- Gölnhisar-Çameli Ayrımı Yolu,
- Söke-Milas Ayrımı – Labranda Yolu,
- Aydın-Çine Ayrımı – Karpuzlu – Labranda Yolu,
- Muğla Müze Müdürlüğü Hizmet Binası Restorasyonu ve Teşhir-Tanzimi ile
- Stratonikeia Tiyatrosu Restorasyonu (2. Etap) yer almaktadır.

Bu projelere 2026 yılı için ayrılan ödenekler 1.000 TL veya 10.000 TL gibi tutarlarla sınırlı tutulmuş; böylece projelerin ne tamamlanması ne de anlamlı bir fiziki gerçekleşme göstermesi mümkün olmamıştır. Oysa söz konusu projeler; içme suyu temini, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, ulaşım güvenliği ve kültürel mirasın korunması gibi doğrudan kamu yararını ilgilendiren alanlara ilişkindir.

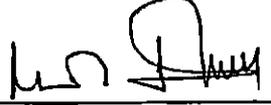
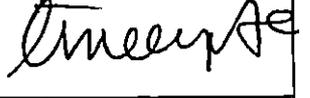
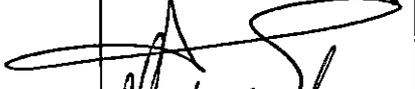
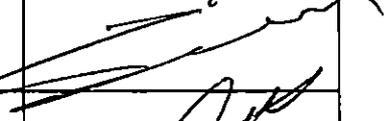
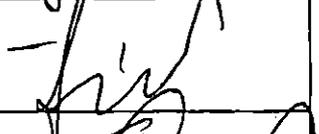
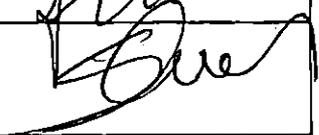
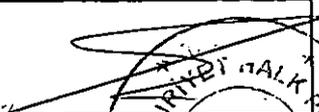
İz ödenek uygulaması, istisnai ve geçici bir bütçe tekniği olması gerekirken; Muğla özelinde kalıcı bir erteleme mekanizmasına dönüşmüş görünmektedir. Yıllardır Kamu Yatırım Programı'nda yer almasına rağmen ilerleme kaydedemeyen bu projeler, merkezi idarenin Muğla'nın temel altyapı ve kamusal hizmet ihtiyaçlarını sürekli olarak ikinci plana ittiğini göstermektedir. Bu durum, kamu yatırım planlamasında eşitlik ve ihtiyaç temelli yaklaşım ilkeleriyle açıkça çelişmektedir.

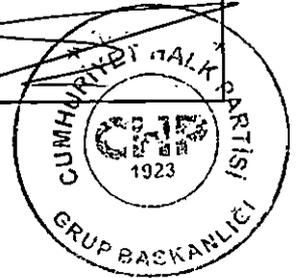
Planlamada var olan ancak bütçede karşılığı bulunmayan iz ödenekli projeler, kamu kaynaklarının şeffaf ve hesap verebilir kullanımına ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Bu nedenlerle; Muğla'da 2026 yılı itibarıyla iz ödenekle geçiştirilen projelerin gerekçeleri, yıllardır neden tamamlanamadıkları, hangi kriterlere göre sürekli ertelendikleri ve bu projelerin fiilen ne zaman hayata geçirileceği hususlarının Meclis denetimine açılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu çerçevede; Muğla'nın merkezi bütçeye sunduğu yüksek katkıya rağmen kamu yatırımlarından neden sistematik biçimde sınırlı pay aldığı, yatırım programlarında kullanılan kriterlerin nesnel ve ihtiyaç temelli olup olmadığı, iz ödenekli projelerin kalıcı bir erteleme pratiğine dönüşüp dönüşmediği, çok illi projeler kapsamında ayrılan kaynakların Muğla'ya fiilen ne ölçüde yansıdığı ve yerel yönetimlerin ilettiği yatırım taleplerinin hangi idari gerekçelerle karşılıksız bırakıldığı hususlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması zorunlu hale gelmiştir. Kamu kaynaklarının adil, şeffaf, etkin ve dengeli kullanımının sağlanması; bölgesel eşitsizliklerin derinleşmesinin önlenmesi ve Muğla halkının temel altyapı ve kamusal hizmetlere erişiminin güvence altına alınabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması, hem anayasal denetim görevinin hem de kamu yararının açık bir gereğidir.

.....1662 Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Gülce GÖKÇEN	İzmir	
3. Orhan Sarıbal	Bursa	
4. Nail GİLER	Kocaeli	
5. A. Tuncay ÖZLÜN	İzmir	
6. Ayhan KARLUT	Adana	
7. Mahir POLAT	İzmir	
8. Ali Fozul KASAP	Kütahya	
9. Serhan İZAR	Bolukent	
10. Vecdi Bınlıyıcı	Kırıkkale	
11. Özgür Çayhan	Çanakkale	
12. Gamze Melis İğzordı	İstanbul	
13. TALAT DİNÇER	MERSİN	
14. Suat Özgüçler	İstanbul	
15. Mahmut Tanel	Sarıyer	

16.	Bursal DOL	İzmir Mu.	<i>[Signature]</i>
17.	Ali ÖZTUNG	Kahramanmaraş	<i>[Signature]</i>
18.	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	<i>[Signature]</i>
19.	Serif ALPACI	Daniş	<i>[Signature]</i>
20.	Utku AİDİNER	İzmir	<i>[Signature]</i>
21.	Fahri ÖZKAN	Kırklareli	<i>[Signature]</i>
22.	UZAY KARASU	Sivas Mu.	<i>[Signature]</i>
23.	İlhami Özcan ARGUN	Zelzele Mu.	<i>[Signature]</i>
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

